

WADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11-6
Administracja 10-11-6
Prenumerata miesięcznie 4 zł.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

Nr 134 Rok II
GRODNO
piątek 15 maja 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobno za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpalowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówniku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Druga i najnowsza kreacja słynnego psa wilka

Rin-Tin-Tina w 8-io aktowym dramacie p. t.

Czworonogi dedektyw Ceny miejsc od 1 złotego

KINO PLACE ulica Pocztowa 16 4

Kino Saturn **ELMO LINCOLN** w obrazie p. t. **Tarzan król Dżungli**

Wątpliwa trostka

W jednym z ostatnich numerów „Nowego Dziennika Kresowego” ukazał się artykuł pod tytułem: „Słomiany ogień patronatu”.

W artykule tym autor zarzuca członkom zarządu miejscowego towarzystwa opieki nad więźniami i ich rodzinami trwającą od dłuższego czasu bezczynność — po paru za ledwie tygodniach owocnej w wyniki pracy.

Nie staję w obronie zarządu, choćby dlatego, iż jestem jednym z jego członków, uważam, że w poruszonych sprawie jest jeszcze coś do powiedzenia.

Zarząd „Patronatu” istotnie nie przejawia od szeregu miesięcy żadnej inicjatywy. Co więcej nie zbiera się nawet na posiedzenia i nie stara się wyjść ze stanu zupełnej bezczynności.

Dlaczego? Proponuję, że praca, której żywiodajnym źródłem jest ofiarność społeczeństwa musi zamierać z chwili, gdy to społeczeństwo stanie się dla niej obojętne. A względem Patronatu stosunek społeczeństwa jest wprost wrogi.

Ludzie, którym rozwój „Patronatu” leży głęboko na sercu, których nie zrażają żadne przeszkody na drogach do upragnionego celu, coraz częściej spotykają się z prostakiem wprawdzie, lecz niemniej przykrym zarzutem:

Faworyzujecie zbrodniarzy!

O ofiarności niema mowy. Przez cały czas swego półtorarocznego istnienia „Patronat” otrzymał za ledwie jedną ofiarę w postaci 35 kg. wędlin, darowanych na Święta Wielkiej Nocy ub. roku przez p. Antoniego Tarasowicza.

Składki członkowskie, wynoszące za ledwie 86 zł. półrocznie, trzeba z bardzo nielicznymi wyjątkami

wprost egzekwować. A jakże wielki jest procent tych, którzy całkiem odmawiają uiszczenia składek zasłaniając się tak łatwym do wypowiedzenia powodem: Nie chcę, przyczynić się do faworyzowania zbrodniarzy”.

Tymczasem „faworyzowani zbrodniarze” pozbawieni nie tylko faworów, lecz tak zwykłej w życiu codziennym rzeczy jak ludzkie odziewanie się człowieka do człowieka są naprawdę godni litości. Ci o z taką gwałtownością potępiają zło w bliźnim, nie znają istotnego stanu rzeczy.

Trzeba powiedzieć odważnie bez osłonek, że współczesne społeczeństwo polskie nie lubuje się teorią badaniem zjawisk, wiarą psychologicznej analizy i poznawania psychiki człowieka; kocha się raczej w pustych frazesach, byle z siłą wypowiedzianych, unikając wglębień w to zjawisko. Odbiera wrażenia i wyzbywa się ich z szybkością będącą znamięm epoki. Nie myśląc, nie wglębiając się — oto zasady ludzi dzisiejszych, ludzi czasów... teorii względności.

Przed kratami sądowymi staje człowiek — ten z troskami, tęsknotami, porywami — słowem: z duszą. Toczy zawzięty bój o swoje jutro, które wyziera z za horyzontów jego wyobraźni już to w postaci jasnego dnia pełnego słonecznego ciepła i uśmiechów życia, już to w kontrastach głuchej celi więziennej, pogrążonej w ponurą ciszę. Zapada wyrok. Człowiek spogląda wokół siebie oczami pełnymi grozy i zdumienia. Szuka czegoś, oczekuje czegoś.

Czy — kiedy za chwilę potem postawia się wolnym krokiem w takt dźwięku kajdan — pójdzie za nim dusza jego obserwatora, dusza tak mocna, moralna i zdrowa — by zej-

rzeć wgiąb jego ludzkiej istoty?!

Naprawdę nie! Wszak przestał być już aktorem często strasznej, lecz zawsze fascynującej sceny: stał się człowiekiem „nieciekawym”...

Tymczasem tam dopiero, w ciszy i samotności więziennej celi, rozgrywał się poczyna proces, dający często bardziej niezawodną, niż gdzieinąd możliwość orzeczenia kto jest ów człowiek.

Procesu tego niezdoła jest zamienić tak zwany przewód sądowy. Tym razem bowiem toczy się przed najwyższą i nastającą: sumieniem człowieka. Często przyjmuje ten proces taki obrót, że przed skazaniem należy jaknajprędzej otworzyć drzwi więzienia. Nietylko dlatego, że tego wymaga sprawiedliwość: staje się to nakazem duszy społeczeństwa.

Jest też zjawiskiem wysoce nie-normalnym, że instytucja tak doniosłej wagi — jak towarzystwo opieki nad więźniami znalazła w Grodnie tak ciężki teren pracy. Nie powinno to trwać dłużej. Społeczeństwo winno zmienić swój stosunek do „Patronatu” — dopomóc, aby ta placówka społeczna stała się żywotną i czynną.

Ale aby tak było, nie należałoby ludziom, którzy pragną rozwoju „Patronatu” interesować się tą instytucją tylko wtenczas, kiedy chylił się ona do upadku i kiedy tak łatwa ubrać się w płaszcz oburzonego społecznika, głośzącego urbi et orbi „jak to panie bracie, inni źle pracują”. Był czas kiedy przyznaje to „Nowy Dziennik Kresowy” — „Patronat pracował wiele i zrobił sporo „słomiany ogień”.

M.żna było wtedy dużo zrobić dla upopularzowania Towarzystwa w oczach społeczeństwa.

Nie pamiętam jednak aby w tym okresie było tam o tem cośkolwiek...

Stanisław Ziemiak.

Koncert na Zamku

Jak donosiliśmy w sobotę dnia 16 b. m. odbędzie się koncert na rzecz wycieczkowego funduszu Seminarjum Nauczycielskiego żeńskiego.

Na program koncertu złożą się:

- 1) Chór Oficerski pod batutą kap. Peruckiego.
- 2) Kwartet smyczkowy.
- 3) Śpiew solowy (tenor).
- 4) Śpiew solowy (sopran).
- 5) Deklamacja.
- 6) Jednoaktówka wykonana przez zespół teatru D. O.

Po koncercie tańce. Ceny miejsc 2 i 3 zł. Dla młodzieży szkolnej 1 zł.

Szczepienie ospy

Dowiadujemy się, że w ambulatorjum Czerwonego Krzyża przy ul. Saperskiej codziennie od 11 do 2 odbywa się szczepienie ospy.

Spirytus

oczyszczony na cele domowe i lecznicze 0.5 mocy 95° w cenie 3 zł. 77 gr. oraz denaturat do nabycia w handlu win i wódek

M. Nejman

przy Placu Batorego Nr. 31-a

13-21

Dr. med. H. BRYZMAN

choroby skórne i wenerycz.

Leczenie lampą kwarcową

Przyjmuje od 9-10 i od 4-7 Grodno, ul. Hoowera 2. Tel. 202

Z Towarzystwa Imienia Elizy Orzeszkowej

W dniu 11 b. m. odbyło się zebranie Komitetu Budowy Pomnika Elizy Orzeszkowej w Grodnie. Wyznaczony został termin Walnego Zebrania członków na dzień 17 b. m. Na porządku dziennym będzie sprawozdanie z dotychczasowej działalności tymczasowego wydziału wykonawczego, wybory komitetu wykonawczego i komisji kontrolującej, określenie dalszej działalności Komitetu oraz rozpatrzenie projektu uczczenia pamięci E. Orzeszkowej proponowane przez tymczasowy wydział wykonawczy. Członkowie T-wa proszeni są o punktualne przybycie na zebranie oznaczone na godz. 5 ppół. w sali posiedzeń Rady Miejskiej a to z tej przyczyny, że na godz. 7 tegoż dnia wyznaczono doroczny hołd u mogiły Orzeszkowej. Jednocześnie przyłączamy wyjątki ze statutu tegoż Komitetu celem uświadomienia szerokich sfer społecznych o celach i zadaniach takowego.

I.

Zadanie Komitetu

1. Bezpośrednim zadaniem Komitetu jest wzniesienie pomnika Elizy Orzeszkowej w Grodnie.

2. Dla wykonania powyższego zadania Komitet szerzy wśród Narodu Polskiego w Kraju i zagranicą ideę uczczenia pamięci Elizy Orzeszkowej, jako wielkiej Polki i obywatelki, oraz znakomitej pisarki, gromadzi potrzebne na budowę pomnika fundusze, tworzy przy pomocy sił artystycznych i fachowych projekt pomnika, wybiera odpowiednie dla budowy pomnika miejsce i prowadzi budowę.

3. W celu przeprowadzenia swych zadań i gromadzenia potrzebnych funduszy Komitet nawiązuje kontakt z mieszkańcami miast i wsi Kraju, oraz większymi skupieniami Polaków zagranicą i tam tworzy Komitety miejscowe, działające na własnych terenach w porozumieniu z Komitetem głównym w Grodnie.

4. Dla wykonania różnorodnych zadań Komitet tworzy sekcje: propagandową, gospodarczą, artystyczno-wykonawczą i tu, w miarę potrzeby.

Uwaga: zadanie i obowiązki poszczególnych sekcji określa Wydział Wykonawczy Komitetu.

5) Siedzibą Komitetu jest m. Grodno.

6) Terenem działalności Komitetu jest cała Rzeczpospolita Polska i inne kraje, w której zamieszkuje Polacy.

7. Komitet używa pieczęci z monogramem „E. O.” w tarczy i napisem „komitet Budowy pomnika Elizy Orzeszkowej w Grodnie”.

II.

Członkowie Komitetu, ich prawa i obowiązki

8. Komitet składa się z osób, powołanych przez Zebranie Organizacyjne lub takich, które same się do niego zgłoszą, a nie będą miały przeszkód natury etycznej lub innej.

10. Członkowie są czynni i honorowi; członkiem czynnym jest każdy, przyjęty w myśl p. 9, działający w kierunku urzeczywistnienia zadań Komitetu; członkiem honorowym zaś—kto złoży znaczącą ofiarę na cele Komitetu lub zostanie jako taki uznany przez Wydział Wykonawczy.

III.

Kierownictwo Komitetu

12. Naczelną władzą Komitetu jest Walne Zebranie Członków, które wybiera Prezesa i od 9 do 16 członków do Wydziału Wykonawczego na cały czas trwania robót przygotowawczych i budowy pomnika.

14. Wydział Wykonawczy prowadzi całą akcję wykonania zadań Komitetu, kieruje jego sprawami, prowadzi księgi protokołów, kasową, załatwia korespondencję i t. p., według powszechnie przyjętych zasad.

15. Wydział Wykonawczy zaprasza protektorów.

17. Wydział wykonawczy co kwartał zdaje sprawę ze swej działalności i stanu kasy w prasie miejscowej i stołecznej.

18. Wydział wykonawczy za swą działalność i rachunkowość odpowiedzialny jest wobec Walnego Zgromadzenia Członków.

IV.

Fundusze Komitetu i ich użytkowanie.

19. Fundusze Komitetu powstają: a) ze składek i ofiar, b) z darów i zapisów, które Wydział Wykonawczy mocen jest przyjmować, c) z imprez, przedsięwziętych przez Wydział Wykonawczy dla powiększenia funduszy.

22. Wszelkie wydatkowanie może być dokonywane tylko na mocy uchwały Wydziału Wykonawczego.

23. Fundusze mogą być użyte tylko na cele budowy pomnika Elizy Orzeszkowej.

VI.

Walne Zebranie

27. Zwyczajne Walne Zebranie będzie zwoływane przez Wydział Wykonawczy raz na rok, nadzwyczajne zaś w razie potrzeby lub na żądanie 16 członków Komitetu albo Komisji Kontrolującej—do spraw poszczególnych.

29. Zwyczajne Walne Zebranie: a) Większością $\frac{2}{3}$ zebranych członków i w porozumieniu się z Radą Miejską m. Grodna wybiera miejsce na pomnik, decyduje o jego charakterze i potwierdza projekt.

30. Nadzwyczajne Walne Zebranie rozpatruje i załatwia tylko tę sprawę, dla której zostało zwołane.

Nakaz moralny

Rok bieżący zapisał się wielkimi zgłoskami w historii sportu polskiego. Bo oto w dniu 3 maja według życzeń Głowy Państwa zorganizowano we wszystkich miastach i miasteczkach zawody sportowe, jako jedną z głównych części programu uroczystości.

Gdyż zadaniem wychowania narodowego jest dać Polsce obywateli zdolnych zapewnić się Rzeczypospolitej.

Obywatelami takimi mogą być tylko ludzie zdrowi fizycznie, moralnie i umysłowo. Jako główny czynnik wychowania fizycznego uważam wszelkie sporty ruchowe w skład których wchodzi lekkoatletyka.

Boisko sportowe nie zna klas społecznych, niema tu bogatych i biednych. O stanowiskach decyduje tu wartość osobista i przed każdym otworem stoja bramy do powodzenia, każdy sam wywalcza sobie pozycję sportową. Dla ludzi wiecznie

w życiu zależnych miła perspektywa swobody, dla wątpiących w swe siły podnieta do walki życiowej. To też z boiska każdy odejdzie do swego warsztatu pracy pogodny, ufny w siły i chętny do walki o lepsze dla siebie jutro.

Porurym pesymistom nie wiedzie się w życiu, prawdziwy zaś sportowiec łatwiej od innych zdobywa sobie dobrobyt, ponieważ sport wyrabia w nim cechy potrzebne do życiowego powodzenia.

Robotnicy, którzy w większości wypadków wykonują w czasie swej pracy zawodowej szereg ściśle określonych ruchów mechanicznych—podobnych do ruchów używanych w lekkoatletyce, przeto powinni bezwzględnie uprawiać ją, z podziałem na podnoszenie ciężarów, zapasnictwo i boks. Robotnicy w Grodnie powinni zapisywać się o ile im na to czas pozwoli do poszczególnych sekcji sportowych istniejących przy klubach sportowych, by tam nabyć i udoskonalili ten ruch, który jest im potrzebny do codziennego życia.

Najlepszym takim klubem sportowym jest klub „Cresovia”, gdyż uprawia wszelkie gałęzie sportu. Sport w tym klubie uczy pogody ducha i wytrwałosci potrzebnej wszystkim, których los obdarzył ciężką dolą. Sport jednak potrzebuje finansów pod budowę fundamentu, przeto ogół społeczeństwa powinien wysiłek szermierzy tężyny cielesnej popierać i wszelkie imprezy sportowe, znikomem groszem wspierać.

Pan Minister Stanisław Grabski stale podkreśla, że sprawa sportu go bardzo obchodzi i tę sprawę stawia na równi ze sprawami swego resortu. Obiecał subsydia na budowę stadionów, zezwolił młodzieży uczącej się należeć do klubów sportowych i t. d. Grodno chociaż posiada piękne tradycje historyczne, jednak nie zdobyło się po dzień dzisiejszy na wybudowanie własnymi siłami boiska sportowego dla

akademickich imprez sportowych. Dlaczego? Krótka odpowiedź—Ojcowie miasta, — oprócz sfer wojakowych i kilku obywateli, nie chcą zrozumieć, że sport jest powszechnym i służy do rozwinięcia męstwa. Mam jednak niezłomne przekonanie, że niasto nasze na czelie z energicznym Prezydentem p. Stępniewskim przyjdzie szermierzom sportowym w osobach pp. Dr. H. Giera, Dr. Ruppą i Niteckim z pomocą dają im plow i zalacie zwrotną na wybudowanie pięknego parku sportowego.

Jan Hummer.

Czytacie
ilustrowany tygodnik
kobiety
„BLUSZCZ”
Treść literacko-społeczna, mody, wzory robót, wskazówki z zakresu gospodarstwa kobiecego.
(48 stron druku.)

Prenumerata miesięczna zł. 4, 80
Nr. pojedynczy zł. 1, 40.

Paniom Czytelniczkom „Nadziemskiego Kurjera Polskiego” wysyłamy numery okazowe „BLUSZCZU” — bezpłatnie.

Administracja: WARSZAWA, Krak.
Przedm. 99 (Plac Zamkowy.)
Konto P. K. O. Nr. 3700.

Składajcie ofiary
na L. O. P. P.

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. maj i zaległych.

ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY

Aleksander Łapin i S-ka

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty

LITOGRAFICZNE

jak etykiety, plakaty, reklamy.

Spejalność — mechanicznie gumowane etykiety

dla browarów i gorzelnii.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

Czy jesteś już członkiem
cywilnego klubu sportowego?

„CRESOVIA”